

T. C. Resmî Gazete

Kuruluş tarihi : 7 Ekim 1336 - 1920

Yönetim ve yazı işleri için
Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat
Genel Müdürlüğüne
Başvurulur

17 MAYIS 1968
CUMA

Sayı : 12901

Danıştay İçtihadı Birleştirme Kararı

Esas No : 1966/36
Karar No : 1967/ 9

Özeti : 6725 sayılı Jet Tayyareciliği Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanununun birinci maddesinin (c) bendine göre verilmekte olan tazminatın 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki tahdide tabi tutulmak suretiyle 262 sayılı Kanundaki aylık tutarlarının yarısı üzerinden ödenmesi gerektiği hakkında.

6725 sayılı Jet Tayyareciliği Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanununun birinci maddesinin (c) bendine göre verilmekte olan tazminatın 262 sayılı Kanundaki aylık tutarlarının tamamı üzerinden ödenmesi Sekizinci Dairenin 16/3/1964 gün ve Esas : 1963/12169, Karar : 1964/2061 sayılı kararı ile kabul edildiği, Beşinci Dairenin 31/5/1966 gün ve Esas : 1965/6995, Karar : 1966/2894 sayılı kararında ise bu tazminatın aylık tutarının yarısı üzerinden ödeneceği hükmüne bağlandığı cihetle bu iki karar arasındaki aykırılık dolayısıyla 521 sayılı Danıştay Kanununun 46 ncı maddesi gereğince içtihadın birleştirilmesinin istenilmesine 5 inci Dairece 11/6/1966 gününde karar verilmiş ve iş Birinci Başkanlıkça İçtihatları Birleştirme Kuruluna havale edilmiş olduğundan konu ile ilgili kararlar, Başkanunsozcüsünün düşüncesi, raportör üyenin raporu ve bu işle ilgili mevzuat incelendi.

1 — Sekizinci Dairenin Esas : 1963/12169, Karar : 1964/2061 sayılı kararında aynen : (Muhassebi Umumiye Kanununun 93 üncü maddesi gereğince sure aşımı def'i varit görülmemiştir.

Davacı jet mensubu, 6725 sayılı Kanunla aylık tutarının belli bir yüzdesi üzerinden almakta olduğu uçuş tazminatının 7244 sayılı Kanundaki takyide tabi tutulmadan ödenmesini istemekte ve 7345 sayılı Kanunla pervaneli uçak uçucularının almakta olduğu tazminatın 7244, 263 sayılı Kanunlar takyidatına tabi tutulmadan ödendiğini, kendilerine uygulanması gereken ödeme şekline misal olarak gösterilmektedir.

5950, 6725, 7345, 262 sayılı Kanunlar ve bu kanunların koyduğu uçuş tazminatlarını kayıtlayan 7244 ve 263 sayılı Kanunlar, kanun koyucunun maksadına, tedvin tarihlerine ve pervaneli uçaklara jet uçaklarının bakım, uçuş ve Silâhlı Kuvvetlerdeki müessiriyetlerine göre incelendi.

Kanun koyucusu Türk Ordusunda jet uçaklarının gelişmesi ve önemli bir durum alması karşısında 5950 sayılı Kanunla getirilen tazminat sistem ve miktarını, 6725 sayılı Kanunu çıkarmak suretiyle jet uçakları lehine büyük ölçüde değiştirmiş ve artırmıştır. Umumi bir kanun olan 7244 sayılı Kanun çeşitli teadul kanunları ile diğer kanunlarda yer alan aylık ve ücret tutarlarını belli ölçülerde artırmış ve ancak 4 üncü maddesi ile maaşların belli bir yüzde nispeti üzerinden ödenen tazminatın bu kanunda kabul edilen aylık ve ücretin yarısı üzerinden hesaplanacağı hükmünü koymuştur. Bu hüküm karşısında gerek pervaneli uçak ve gerek jet uçağı personeline verilen uçuş tazminatının 7244 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce aldıkları aylık tutarı üzerinden ödendiği anlaşılmaktadır.

7345 sayılı Kanunun yayınlanması üzerine pervaneli uçak uçucuları, 7244 sayılı Kanunla yükseltilmiş olan aylık tutarları üzerinden tazminat istemişler ve idarenin bunu kabul etmemesi üzerine Danıştay'a açtıkları davalar sonunda pervaneli uçak uçucularına 7345 sayılı Kanunun özel bir kanun oluşu ve alacakları tazminatın kanunun çıkarıldığı tarihte alınmakta olan aylık tutarları üzerinden verilmesi kanun hükmü icabından bulunduğu ve 263 sayılı Kanun da umumi bir kanun olması hasebiyle 7345 sayılı Kanunun hükmünü açık bir ifadeyle takyid etmediği sebeplerine dayanılarak bu hakları verilmiştir.

Jet mensupları için, 7244 sayılı Kanundan sonra yeni bir kanun çıkarılmamıştır. Bu sebeple davalı idare, 7244 ve 263 sayılı Kanunlara dayanarak jet tazminatını, jet mensuplarına bugün almakta oldukları maaş tutarı üzerinden hesaplayarak vermemektedir.

5 Şubat 1961 tarihinde kabul edilip 1/3/1961 tarihinde yürürlüğe giren 262 sayılı Kanun, subay, astsubay, askerî memurlar aylıklarının derecelerini ve her dereceye ait aylık tutarlarını tamamen değiştirmiş ve subay, astsubay, askerî memurlar için yeni ve özel bir statü kurmuştur. Bu statüye göre, 7244 sayılı umumi Kanunun koyduğu esaslar, aylık tutarları bertaraf etmiş olmaktadır.

Özel bir kanun ile yeni baştan tespit edilmiş aylık tutarları üzerinden ödenmesi gereken uçuş tazminatının da bu aylık tutarları üzerinden ödenmesi kanunî bir mecburiyettir.

Kanun koyucusu, uçuş tazminatının bu kanunla yükseltilmiş maaş tutarlarının yarısı üzerinden hesaplanarak ödenmesini isteseydi, böyle bir takyidi bu Kanunun bunyesinde bir madde ile belirtirdi. Dairemizin pervaneli uçak uçucuları için bu esasa dayanarak verdiği kararlar 1/3/1961 tarihinden itibaren jet uçucuları için de uygulanmak ıktiza eder. Gerçekten 262 sayılı Kanun, Silâhlı Kuvvetler personelini 7244 sayılı Kanun statüsünden çıkardığına göre, 6725 sayılı Kanun gereğince ödenecek jet uçuş tazminatının, 262 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bu Kanunda gösterilen aylık tutarları esas alınarak hesaplanması gerekeceği kanunî ve vicdanî kanaatına varıldığından aksine ittihaz edilen dava konusu kararın iptali ile bu esaslar daresinde noksan ödenen tazminatın davacıya tediyesine) denilmiştir.

2 — Beşinci Dairenin Esas : 1965/6995, Karar : 1966/2894 sayılı kararında : (15/2/1965 tarih ve 6/4337 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile uçuş tazminatlarının 262 sayılı Kanunla kabul edilen aylık tutarlar üzerinden verilmesi ve farkların da ödenmesi hususunun kabul edilmesi üzerine davacıya fiilen ödeme yapılmış olduğu, ancak mezkûr kararı almış olan Bakanlar Kurulunun görevden ayrıldığı 22/2/1965 tarihinden sonraki ödemelerin vize edilmeyeceği Sayıştay'ca mutalaa edildiğinden bu tarihten itibaren tam maaş üzerinden ödeme yapılmadığı ara kararımıza verilen cevabî yazıda beyan edildiğinden 22/2/1965 tarihine kadar davacının is-

teğine uygun ödeme yapıldığı anlaşılmaktadır. Adı geçenin bu tarihten sonraki talebine gelince :

7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde «3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında yazılı olanlar hariç olmak üzere, çeşitli kanunlarda mevcut ve maaş ve ücret tutarlarının muayyen bir yüzde nispeti üzerinden ödenen tazminat ve ücretlerin hesabında bu Kanuna göre alacakları maaş ve ücretin nısıfı esastır...» hükmü yazılmış olup mezkûr kanunun esbabı mucibesinin 4 üncü madde ile ilgili kısmında «yukarıda da temas edildiği üzere, bu lâyiha ile istihdaf edilen gaye maaş ve ücret tutarlarının yükselen iktisadî konjonktüre imkân nispetinde uydurulmasıdır. Bu noktadan hareket edilince de hususi kanunlarına istinaden maaş ve ücret tutarlarının muayyen bir yüzdesi üzerinden bazı memurlara verilen uçuş, denizaltıcılık, dalgıçlık, kasa, seyyar vazife tazminatı gibi tazminatlarla askerî mühendislere verilen ihtisas ücretleri gibi ücretlerin de maaş ve ücretlere mütenazar olarak artırılması muhik görülmemiş ve 4 üncü maddeyle bu gibi istihkakların eski tutarları üzerinden ödeneceği yolunda hüküm konulmuştur» denilmek suretiyle sarahaten uçuş tazminatının maaş ve ücretin eski tutarları yani 7244 sayılı Kanunun birinci maddesiyle yüzde yüz zamlı tutarların yarısı üzerinden ödeneceği açıklanmış bulunmaktadır. 1/3/1961 tarihinde yürürlüğe giren 262 sayılı Kanun müstaklil bir maaş kanunu olmayıp subay ve askerî memurların rütbelerine muhassas dereceleri yükselten bir kanun olup bu Kanun 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesini tadil veya ilga eden bir hüküm de ihtiva etmemektedir.

Kaldığı; 5950, 7345 ve 6725 (Bu Kanunun 1 inci (c) fıkrası hariç) sayılı kanunları yürürlükten kaldıran 144 sayılı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanununun 10 üncü maddesinde, bu Kanunla verilen tazminatların 7244 ve 263 sayılı Kanunlarla kabul edilen tahditlere tabi olmadığı hükmüne bağlanmış ve dava konusu tazminat 144 sayılı Kanunun 12 nci maddesine göre bu Kanunun şumulu dışında ve 6725 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin (c) fıkrasında sayılan hizmetlilere ait bir tazminat olması itibarıyla istisna hükmü bunlara teşmil edilmemiştir.

Kaldığı 262 sayılı Kanunla birlikte yürürlüğe giren 263 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin sondan bir evvelki fıkrasında «7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmü de bu Kanundan evvelki tutarların nısıfı üzerinden uygulanır.» hükmü yer almıştır. Bu itibarla 6725 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin (c) fıkrasında sayılan personele bu Kanuna göre ödemesi gereken tazminatın, 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki tahdide tabi olduğu açıkça görülmektedir.

Bu sebeplere binaen davacı hakkında tesis kılınan işlemde mezkûr hükümlere aykırılık arzeden bir cihet görülmediğinden davanın reddine) denilmiş ve böylece 6725 sayılı Kanunun birinci maddesinin (c) bendine göre verilmekte olan tazminatın, 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki tahdide tabi tutulup tutulmayacağı ve bu duruma göre 262 sayılı Kanunda yazılı aylık tutarlarının tamamı üzerinden ödenip ödenemeyeceği hakkında birbirine aykırı iki hukum tesis edilmiş bulunduğundan gereği görüldü :

1 Mart 1956 tarihinde yürürlüğe giren 6725 sayılı Jet Tayyareciliği Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanunu, birinci maddesiyle Hava Kuvvetlerinde görevli ve jet tayyareciliği uçuş hizmetlerinde çalışan personeli gruplara ayırmış, jet tayyare pilotları ile uçuş öğretmenleri dışında kalan ve maddenin (c) bendinde yazılı subay, astsubay, askerî memur ve sivil personele aylık ve ücret tutarlarının % 40 ı nispetinde tazminat verilmesini kabul etmiştir.

Bu Kanundan sonra 1 Mart 1959 da yürürlüğe giren 7244 sayılı Kanun çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarında mevcut maaş, aylık ve ücret derecelerini ve bunların tutarlarını (Evvelki tutarların bir misline çıkartmak suretiyle) yeniden tespit etmiştir. Böylece 6725 sayılı Kanuna göre tazminat alan şahısların aylıkları da bu Kanun gereğince artırılmıştır. Ancak 7244 sayılı Kanun 4 üncü maddesiyle «üçüncü maddenin birinci fıkrasında yazılı olanlar hariç olmak üzere, çeşitli kanunlarda mevcut ve maaş ve ücret tutarlarının muayyen bir yüzde nispeti üzerinden ödenen tazminat ve ücretlerin hesabında bu Kanuna göre alacakları maaş ve ücretin nısıfı esastır» hükmü konulmuştur. 6725 sayılı Kanun gereğince ödenmekte olan tazminatların da bu dördüncü madde gereğince yani aylık tutarların yarısı üzerinden ödenmesi gerektiği 4 üncü maddenin gerekçesinden açıkça anlaşılmaktadır. Gerçekten 4 üncü maddenin gerekçesinde (Yukarıda da temas edildiği üzere, bu lâyiha ile istihdaf edilen gaye maaş ve ücret tutarlarının yükselen iktisadî konjonktüre imkân nispetinde uydurulmasıdır. Bu noktadan hareket edilince de hususi kanunlarına istinaden maaş ve ücret tutarlarının belli bir yüzdesi üzerinden bazı memurlara verilen uçuş, denizaltıcılık, dalgıçlık, kasa, seyyar vazife tazminatı gibi tazminatlarla askerî mühendislere verilen ihtisas ücretleri gibi ücretlerin de maaş ve ücretlere mütenazar olarak artırılması muhik görül-

mediğinden 4 üncü maddede bu gibi istihkakların eski tutarlar üzerinden ödeneceği yolunda hukum konulmuştur.) denilmektedir.

1 Mart 1961 tarihinde yürürlüğe giren 262 sayılı Kanun subay ve askerî memurların maaşlarına dair olan 3661 sayılı Kanun ile 5802 sayılı Astsubay Kanununun değiştirilmesi ile ilgili bir kanundur. Kanun, subay ve askerî memurların maaşlarına dair olan 1453 sayılı Kanuna ek 3661 sayılı Kanunun muaddel birinci maddesini değiştirerek subay ve askerî memurların ve jandarma subaylarının maaş derecelerini, bu derecelere ait aylık tutarlarını ve her dereceye ait subay ve askerî memurları göstermiş olmakla beraber bu derece ve tutarlar, 7244 sayılı Kanundaki derece ve tutarlardan 14, 13 ve 10 üncü dereceler hariç olmak şartıyla geri kalanının aynen bu kanuna intikal ettirilmesiyle meydana gelmiştir.

Astsubaylar için de durum aynıdır. 262 sayılı Kanunun 5802 sayılı Astsubay Kanununun 7244 sayılı Kanunla muaddel 8 inci maddesini değiştirerek astsubayların rütbeleriyle maaş tutarlarını ve derecelerini göstermiş ise de bu derece ve tutarlar 7244 sayılı Kanundaki 13, 12, 11 ve 9 üncü derecelerin aynen bu Kanuna alınmasıyla tespit olunmuştur.

Şu halde 262 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra dahi subay ve askerî memurlarla astsubayların aylıkları yeni ve müstaklil derece ve tutarların tespiti suretiyle değil, 7244 sayılı Kanundaki derece ve tutarların, askerî personel için gerekli olanların 262 sayılı Kanuna aynen intikal ettirilmesi suretiyle düzenlenmiş bulunmaktadır.

Böylece 262 sayılı Kanunun getirdiği değişikliğin sadece subay ve askerî memurlarla astsubayların rütbelerine göre girecekleri derecenin tayinine münhasır kalmış olması sebebiyle bu Kanunun yürürlüğünden sonra dahi subay ve askerî memurlarla astsubayların aylıkları, bu Kanuna intikal ettirilen 7244 sayılı Kanunun tayin ve tespit ettiği derece ve tutarlara göre alınan aylık durumunu muhafaza etmektedir.

Teadül kanunları, kapsamına aldıkları personelin aylık ve ücret derecelerini ve bu derecelerin tutarlarını tespit etmekte beraber, bu aylık ve ücretlerle ve diğer özlük haklarla ilgili kanunlardaki ödemelerin hangi esaslara göre yapılacağı hakkında hukumlar ve tahditler de ihtiva etmektedirler. Bu hukum ve tahditlerin, yalnız teadül kanunlarının yürürlüğü sırasında mevcut kanunlara değil, daha sonra yürürlüğe giren aynı mahiyetteki kanunlara da şamil ve sarı bir uygulama alanı vardır. 7244 sayılı Kanun, çeşitli, teadül ve teşkilât kanunlarında mevcut maaş, aylık ve ücret derecelerini ve bunların tutarlarını yeniden tespit etmek suretiyle sivil ve askerî personeli kapsamına alan genel bir teadül kanunu olduğu gibi 4 üncü maddesi de ödemeye ilişkin bir tahdit hükmü ihtiva etmekte ve çeşitli kanunlarda mevcut ve yüzde üzerinden ödenen tazminatlar için bir hesap şekli getirmiş bulunmaktadır. 7244 sayılı Kanunun kapsamına giren teadül ve teşkilât kanunlarında bir değişiklik yapılmış olsa bile 4 üncü madde değiştirilmedikçe veya yürürlükten kaldırılmadıkça bu hesap şekli değişmeyecek, yani yüzde üzerinden ödenen tazminatların hesabı aylık ve ücret tutarlarının yarısı üzerinden yapılmaya devam olunacaktır.

262 sayılı Kanunda, 7244 sayılı Kanundaki aylık ve ücret tutarları değiştirilmediği ve bu Kanunun getirdiği değişiklik sadece subay ve askerî memurlarla astsubayların rütbelerine göre girecekleri derecelerin tayinine münhasır bulunduğu gibi 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmünün subay ve askerî memurlarla astsubaylara uygulanmayacağı hakkında bir hukum ve sarahat da bulunmamaktadır. Başka bir ifade ile, 262 sayılı Kanun 7244 sayılı Kanunun uygulama alanı dışında kalmadığından bu Kanunun 4 üncü maddesinin askerî personel hakkında uygulanmasını bertaraf etmemektedir.

Öte yandan 262 sayılı Kanunla aynı tarihte yürürlüğe konulmuş bulunan ve 7244 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu Kanuna bazı hükümler eklenmesine dair olan 263 sayılı Kanun 7244 sayılı Kanundaki maaş ve ücret tutarlarına yani sivil ve askerî personelin maaş ve ücretlerine % 35 zam yapmıştır. Aynı Kanunun birinci maddesinde, «7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmü de bu Kanundan evvelki tutarların nısıfı üzerinden uygulanır» denilmek suretiyle sivil ve askerî personele yüzde nispeti üzerinden ödenen tazminatların 4 üncü maddedeki tahdide tabi olacağı teyiden hukme bağlanmış ve böylece 7244 sayılı Kanunda yazılı aylık ve ücret tutarları sivil ve askerî personel hakkında artırılmış olduğu halde bu Kanunun 4 üncü maddesindeki tahdit hükmü aynen muhafaza edilmiştir.

1 Şubat 1963 tarihinde yürürlüğe giren ve uçuş tazminatlarını yeni esaslara bağlamış olan 144 sayılı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanunu 12 nci maddesiyle, 6725 sayılı Kanunun birinci maddesinin C bendi hariç olmak üzere uçuş tazminatı ile ilgili kanunları yürürlükten kaldırmıştır.

144 sayılı Kanunun 10 üncü maddesinde, «bu Kanunla verilen tazminatlara; 7244 sayılı Kanunun 3 üncü ve 4 üncü maddeleri ile 24/2/1961 tarih ve 263 sayılı Kanunun aynı maddelere mütedair hükmü uygulanmaz»

denilmek suretiyle bu tazminatların ödenmesi bakımından 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine bir istisna hükmü konulmuştur. Ancak bu istisna hükmü 144 sayılı Kanunun kapsamında bulunan uçuculara verilecek tazminatla ilgili olup bu Kanunun kapsamı dışında kalanlara şümülü bulunmamaktadır. 144 sayılı Kanun 6725 sayılı Kanunun birinci maddesinin c bendini yürürlükten kaldırmamış olduğundan bu bentte yazılı personelin 144 sayılı Kanunun kapsamı dışında kalmaları dolayısıyla bu Kanunun 10 üncü maddesi hükmünden istifade etmelerine yani bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra da tazminatın kendilerine aylık tutarlarının tamamı üzerinden ödenmesine imkân yoktur.

Yukarıda zikredilen sebepler karşısında ve 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmünün subay ve askerî memurlarla astsubaylara uygulanmayacağı hakkında 262 sayılı Kanunda bir hüküm ve sarahat bulunmaması dolayısıyla 6725 sayılı Kanunun birinci maddesinin c bendi gereğince ödenen tazminata zikri geçen 4 üncü madde hükmünün uygulanması ve tazminatın bu maddede gösterilen esasa göre hesaplanması gerekmektedir.

Bu sebeplerle içtihadın Beşinci Dairesinin 31/5/1966 gün ve Esas : 1965/6995, Karar : 1966/2894 sayılı kararı dairesinde birleştirilmesine 9/12/1967 gününde üçte iki çoğunluk sağlanamadığından 16/12/1967 gününde oyçokluğu ile karar verildi

AYRIŞIK OY

X - İçtihatları birleştirme konusunu 6725 sayılı Kanuna göre ödenmekte olan uçuş tazminatının maaş tutarının tamamı üzerinden tediyesini ongoen Danıştay Sekizinci Dairesinin 16/3/1964 gün ve Esas : 1963/12169, Karar : 1964/2061 sayılı kararıyla tazminatın maaş tutarının yarısı üzerinden ödenmesini kabul eden Danıştay Beşinci Dairesinin 31/5/1966 gün ve Esas : 1965/6995, Karar : 1966/2894 sayılı kararları arasındaki aykırılık ve uyumsuzluk teşkil etmektedir.

Söyleki;

1) Danıştay Sekizinci Daire 5 Şubat 1961 gününde kabul edilip, 1/3/1961 tarihinde yürürlüğe giren 262 sayılı Kanun subay, astsubay ve askerî memurlar aylıklarının derecelerini ve her dereceye ait aylık tutarlarını tamamen değiştirmiş ve astsubay ve askerî memurlar için yeni ve özel bir statu kurmuştur. Bu statüye göre umumî bir kanun olan 7244 sayılı Kanunun koyduğu esaslar ve aylık tutarlarını bertaraf ettiği, 6725 sayılı Kanun gereğince ödenecek jet uçuş tazminatının 262 sayılı Kanunun yürürlüğü tarihinden itibaren bu Kanunda gösterilen aylık tutarlar esas alınarak hesaplanması gerektiği kabul ve bu yolda karar itti haz edilmiş olduğu halde Danıştay Beşinci Dairesi 262 sayılı Kanunun müstakil bir maaş kanunu olmayıp, subay ve askerî memurların rütbelerine muhassas dereceleri yükselten bir kanun olduğu, bu Kanun 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesini tadil veya ilga eden bir hükmü de ihtiva etmediğinden 6725 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin C fıkrasında sayılan personele bu Kanuna göre ödenmesi gereken tazminatın 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki tahdide tabi olduğu gerekçesiyle davanın reddi yolunda karar itti haz etmiştir.

Bu kararlar arasındaki uyumsuzluk ve aykırılık 262 sayılı Kanunun müstakil bir maaş (Barem) Kanunu olup olmadığı hususundan çıkmaktadır.

Başka bir deyişle Danıştay Beşinci Dairesi, 7244 sayılı Kanundan sonra yürürlüğe giren 262 sayılı Kanunun yalnız subay ve askerî memurların rütbelerine muhassas bir kanun olup, 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesini değiştiren veya kaldıran bir hükmü ihtiva etmediği gibi bu hükmün dışında da kaldığını gösterir bir mana taşımadığı görüşü savunulduğu gibi sözü geçen Kanunun 4 üncü maddesi hükmünün subay ve askerî memurların maaşına dair olan 1453 sayılı Kanuna ek 3661 sayılı Kanunla değişiklik 1 inci maddesi ve 4600 sayılı Kanunun değişik 3 üncü maddesiyle 5802 sayılı Astsubay Kanununun 8 inci maddesinin değiştirilmesine dair 262 sayılı Kanuna tesir icra ettiği ileri sürülmektedir.

Bu görüş bizi ister istemez askerî şahıslar için ayrı bir barem kanunu mevcut olup olmadığı, böyle bir barem kanunu varsa 262 sayılı Kanunun bunu değiştirmek suretiyle yeni esaslar getirmiş olup olmadığı ve 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin 262 sayılı Kanuna rağmen askerî personele uygulanmasının mümkün olup olmadığının araştırılmasına götürmektedir.

Boyle bir araştırma yapılmasına ihtiyaç duyulunca subay ve askerî memurların maaşına dair olan 1453 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerinin çıkarılma nedenlerinin incelenmesine lüzum nasıl olmaktadır.

Filhakıka 1453 sayılı Zabitan ve Askerî Memurların Maaşatı hakkındaki Kanuna dair Bütçe Encümeni mazbatasında («Mazbata numara

79, Esas numara 1/445» Devlet Memurları maaşatının Tevhit ve Teadülü hakkındaki Kanun lâiyhası mazbatasında zabitan ve askerî memurların mezkûr kanun lâiyhası mevzuundan ayrılarak kendilerini alâkadar edecek hükümlerin diğer bir kanun lâiyhasıyla ilâvesi tercih edildiği arz edilmişti, filhakıka Devlet memurları hakkındaki Kanunun bir çok ahkâmı zabitan ve askerî memurlara kabili tatbik olmadığı gibi bil mukabele zabitan ve askerî memurların tabi tutuldukları bazı ahkâmın da diğer Devlet memurlarına tatbiki mümkün değildir

Bu itibarla zabitan ve askerî memurların maaşatı için Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülü hakkındaki Kanuna mütenazır ayrı bir kanun lâiyhası ihzar olunmuştur) denilmektedir.

Subay ve Askerî Memurların Maaşatına dair olan 1453 sayılı Kanuna ek 3661 sayılı Kanunun Millî Mudafaa Encümeninde görüşülmesi sırasında Büyük Millet Meclisi Başkanı Askerî Teadül Kanununun muza-keresine geçiyoruz demiş, sozu Millî Mudafaa Encümeni Reisî General Kâzım Sevîktekin (Diyarbakır'a) vermiştir General Sevîktekin konuşmasında (Memurların Maaşatını tevhit ve teadülü hakkındaki Kanunda esaslı tadilât yapılması üzerine Askerî Barem Kanununda da bir iki maddenin tedilî Hükümetçe teklif edilmesi üzerine bu Kanuna bazı esaslar konmuş ve maaşlara da haylıca zam yapılmış olduğunu memnuniyetle karşıladım. Bu kanunların 15 günden beri cereyan eden muzakereler neticesinde dermeyeran edilen bazı muhim istekler ve bir çok güzel mutalaalar üzerine aldığım intibağa bu teşekkülde bulunan mensupların eldeki mevcut kanunlara nazaran haklarında yapılan muameleye ve bazı noksan olan hususata dair maruzatta bulunmama musaade olunması .)

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Donem 6 Yılı 1939 Cilt 3 - 5) bu Kanunun Bütçe Encümeni mazbatasında da (Bu lâihyalarla teklif edilen değişiklik 1453 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yazılı 4 üncü derecedeki emsalının tadılı ve maaşlı sivil memurların da 1452 sayılı Kanuna ek olarak lâihyaya ilâvesi talebinden ibarettir

Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülüne dair olan 1452 sayılı Kanunun yerine kaim olmak üzere hazırlanan lâihyada sivil memurlara ait baremin 7 ncı derece maaşı artmış ve 45 lira maaşlı 8 inci derece maaşı da 50 liraya çıkarılmak suretiyle değiştirildiği gibi her derecenin emsal hasılı yerine o dereceye girenlere verilecek paranın miktarı gösterilmek suretiyle bazı tadilât yapılmış olduğundan sivil memurlarla subaylar ve askerî memurlar arasında teadulu temin için ayrı tadilâtın Subaylar ve Askerî Memurların Maaşına dair olan Kanunda da yapılması ve terfi şartlarını haiz oldukları halde kadronun musaadesizliği sebebiyle bir derecede rutbesine mahsus asgarî muddetin ıki mislini geçirmesine rağmen terfi edemiyenlere bir derecede bir defaya mahsus olmak üzere ust derece maaşı verilmesi),

Bu Kanunu tadil eden ve yeni esaslar getiren 262 sayılı Kanun hakkında da Millî Savunma Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen temsilci uyelerden murekkep Karma Komisyon raporunda (Temsilciler Meclisi Tutanak Dergisi 1961 sayı 5) 1 Eylül 1929 tarihinde mer'iyete giren Zabitan ve Askerî Memurların Maaşatı hakkındaki Kanunun 1 inci maddesiyle Ordu mensupları için 14 derece kabul edilmiştir. Bu esasa göre derecelendirilen subay ve askerî memurların maaş asılları asgarî 16 azamî 150 lira olarak tespit edilmiş ve bulâhara kabul edilen 2/5/1935 tarihli ve 2702 sayılı Kanunla da 14 üncü derece kaldırılmıştır. Yine aynı tarihte mer'iyete giren Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadulüne dair olan 1452 sayılı Kanun ile de 20 derece tayin edilerek bu derecelere ait maaş asılları asgarî 10 azamî 150 lira olarak tespit edilmiş ve bu derece A, B, C serileri olmak üzere üçe ayrılmıştır. Verilecek maaş ve yapılacak terfiler bir esasa bağlanmıştır. Ayrıca Kanuna bağlı olan cetvellerde memuriyet nevilerinin tekabül ettiği derece ve maaş asılları gösterilmiştir.

Buna mukabil sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ait olan banka ve Devlet muesseselerinde çalışan ve aynı mahiyette iş gören personelin aylıkları ve terfi şekilleri bir tahdide tabi tutulmamıştır.

Bu şekilde uygulanan Devlet personeline ait barem rejimi ıslaha muhtaç bir duruma girmiş bu maksatla Devlet memurlarıyla bankalar ve Devlet muesseseleri memurlarının aylıklarının tevhit ve teadulüne matuf olarak 3656 ve 3659 sayılı Kanunlar kabul edilmiştir.

Kabul olunan bu kanunlarla Devlet memurları için 15 derece bankalar ve Devlet muesseseleri memurları için de 14 derece tespit edilmiş ve vazifeler ehemmiyet ve mahiyet derecesine göre bu dereceler içerisinde mutalaa edilmiştir.

Devlet memurlarıyla bankalar ve Devlet muesseseleri aylıklarının tevhit ve teadulüne dair mezkûr kanunlara muvazı olarak hazırlanan ve 1453 sayılı Kanuna ek olmak üzere nesrolunan 5/7/1939 gün ve 3661 sayılı

Kanunla da subay ve askerî memurların maaşlarında gerekli değişiklikler yapılmış ve fakat 13 derece maaş esası aynen muhafaza edilmiştir....)

Denildikten sonra (Ordu Baremine gelince; Subay ve Askerî Memurların Maaşatına dair 3661 sayılı Kanun ve ekleriyle 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Terfî Kanunu hükümleri 3656, 3659 sayılı Teadül Kanunlarının yukarıda arzına çalışılan tatbikatına rağmen esaslı bir değişikliğe uğramamıştır.

1939 - 1960 devresi zarfında Ordu mensuplarını ilgilendiren kanunlar üzerinde yapılan değişiklik bir kademedan diğer bir kademeye geçiş süresi çok uzun olan rutbelerin ikiye bölünmesinde ve bu ameliye dolayısıyla ayrılan rütbelere yeni bir maaş derecesi tespit edilmesinden ibaret kalmıştır....

Diğer taraftan munzam istihkakları tahdit eden 7244 sayılı Kanuna göre Devlet memurlarına verilen ilâve vazifeler dolayısıyla kendilerine aylıkları ne olursa olsun birinci derece maaş tutarı 2.000 liranın % 60 ı olan 1200 lira aylık munzam istihkak olarak tediyesi kabul edilmiş olmasına rağmen subaylar için böyle bir hak değil vekâlet ettirildiği vazife karşılığının dahi verilmesi kabul edilmemiştir. Arzolanın şekilde askerî ve sivil vazifeler arasında bünye ve mahiyet bakımından esaslı farklar mevcut iken Ordu mensuplarıyla sivil memurlar tarafından ifa edilen vazifelerde eşitlik aramak ve aylıkları bu görüş zaviyesinden bir seviyede tutmak, bu kâfi gelmiyormuş gibi munzam istihkakları subay sınıfı için tanımamak kadar gayri adil bir barem sisteminin tasavvuru dahi mümkün olamaz. Gerek izah edilen bu sebeplerle gerek modern ordulardaki idarî tatbikat gozonunde tutulmak suretiyle Türk Silâhlı Kuvvetler mensuplarının maaşlarını tespit eden kanunlar üzerinde acele bir değişikliğin icrası zaruri bulunmuş, ilâşik kanun tasarısı hazırlanmıştır.)

Maliye ve Bütçe Komisyonu raporunda ise : Temsilciler Meclisi Tutanak Dergisi 1961 Esas No. 1/24 Karar No. 13)

(... Tasarının istihdaf ettiği gaye: 1 — Subay ve askerî memurlarla astsubaylar için yeni birer barem tablosu tesis ve bunlara ait maaşların birer derece yükseltilmesi, 2 — Tümgenerallerle Kor ve Orgeneralere sırasıyla 250 - 500 - 750 lira tazminat itası...)

Görülyor ki 1453 sayılı Zabitan ve Askerî Memurları Maaşatı hakkındaki Kanundan başlamak üzere 27/7/1967 tarihinde kabul edilen 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa kadar çıkarılmış bulunan bütün kanunlar Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan Kanunlar ile Bankalar ve Devlet Müesseseleri Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü hakkındaki Kanunlar dışında ve onlardan ayrı olarak Subay, Astsubay ve Askerî Memurların Maaşatına ait Tevhit ve Teadül Kanunu mevcuttur.

2) Hal böyle olunca 2 Mart 1959 tarihinde yürürlüğe giren ve çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkındaki 7244 sayılı Kanun hükümleri 3656, 3659 ve 3661 sayılı (Subay ve Askerî Memurların Maaşatına dair) Kanunlarda değişiklikler husule getirmiştir. Filhakika 7244 sayılı Kanun hükümleri 3656 ve 3659 sayılı Kanunlarda olduğu gibi 3661 sayılı Kanunda da değişiklik yapmış ve 7244 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle kabul edilen miktarlar esas alındığı gibi Kanunun 4 üncü maddesi mucibince uçuş tazminatları maaş ve ücretlerinin nisfı üzerinden uygulanagelmıştır. Esasen bu hususta Daireler görüşü arasında bir aykırılık ve uyumsuzluk da bulunmamaktadır.

3) Subay ve Askerî Memurların Maaşatına dair olan 1453 sayılı Kanuna ek 3661 sayılı Kanunun değişik 1 inci maddesi ve 4600 sayılı Kanunun değişik 3 üncü maddesiyle 5802 sayılı Astsubay Kanununun 8 inci maddesinin değiştirilmesine dair 24/2/1961 gün ve 262 sayılı Kanun yürürlüğe girince tazminat almağa müstehak olan şahıslar yeni kanunun gösterdiği derece, maaş tutarı ve rütbe üzerinde uçuş tazminatı ödenmesini talep etmişlerdir. Yukarıda izah edildiği üzere idare 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesini ileri sürerek maaş ve ücretlerinin nisfı üzerinden uçuş tazminatı verileceği yolunda uygulanmada bulunmuştur.

7244 sayılı Kanun 3661 sayılı Kanundaki dereceleri ve tutarları değiştirmiş olup, sonradan yürürlüğe giren 262 sayılı Kanunun koyduğu yeni derece tutar ve rutbelerle ilgisi bulunmamaktadır. Diğer bir tabirle 7244 sayılı Kanun 3661 sayılı Kanunda değişiklik yapmış olup, daha sonra yürürlüğe girmiş bulunan 262 sayılı Kanuna şumulu bulunmamaktadır.

Meseleyi daha açık izah edebilmek için 7244 sayılı Kanunun bir an, un ilga edildiğini farz ve kabul edelim. Bu takdirde 3656 ve 3659 sayılı Kanunlardaki dereceler esas olarak kalır. Yani birinci derece maaşın tutarı 2000 lira olarak görülür. Halbuki 262 sayılı Kanunla subay ve askerî memurların derece ve maaş tutarları yeniden tespit olunduğundan birinci derece maaşı 2000 lira olarak kalır. Bu da gösterir ki 7244 sayılı Kanun hükümleri 262 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra artık askerî per-

sonel hakkında kabılı tatbik değildir. Hal böyle olunca 6725 sayılı Kanunla uçuş tazminatı almaya hak kazanmış kişiler 262 sayılı Kanuna göre aldıkları maaş ve ücretlerin % 40 ı nispetinde tazminat almaları gerekir.

4) 262 sayılı Kanun subay, astsubay ve askerî memurlar aylıklarının derecelerini ve her dereceye ait aylık tutarlarını tamamen değiştirmiş, subay, astsubay ve askerî memurlar için yeni ve özel bir statü getirmiştir. Bu statü 7244 sayılı Genel Kanunun koyduğu esaslarla, aylık tutarları askerî şahıslar için bertaraf etmiştir. Özel bir kanunla yeni baştan tespit edilmiş aylık tutarların uçuş tazminatına esas alınması uyulması mecburi bir hukuk kaidesi olduğu gibi bu husus kazaî karar ve ilmî içtihatlarla uzun süreden beri kabul edilmiş bulunmaktadır.

Kaldığı yeni çıkan bir kanun genel bir kanun olsa dahi bunun uygulanması gerekeceği doktrinde de kabul edilmiş bulunmaktadır.

5) 262 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle 7244 sayılı Kanunun 8 inci maddesi değiştirildiği gibi geçici maddesiyle de (Bu kanunla maaş ve derecelerde yapılan değişikliklerden dolayı 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 14 üncü maddesi gereğince artış farkı ve karşılıkları ödenmez.) hükmünü getirmek suretiyle 7244 sayılı Kanunla herhangi bir suretle ilgili bulunmadığını göstermiş ve bu geçici madde kabul edilmek suretiyle 7244 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinde de irtibatı bulunmadığı açıklanmıştır. Aksı takdirde geçici 3 üncü maddenin kanun metninde yer almaması gerekirdi.

6) 7244 sayılı Kanun 3661 sayılı subay ve askerî memurların maaşatına dair olan kanunun mevcut maaş aylık ve ücret dereceleriyle bunların tutarlarını değiştirmiştir. 262 sayılı Kanun ise 3661 sayılı Kanunun 7244 sayılı Kanunla değişik hükümlerini tekrar değiştirerek yeni esaslar getirmiş ve 3661 sayılı Kanundaki 13 dereceyi 12 dereceye indirmiş ve tutarlarını değiştirerek birer derece yükseltmiştir.

Ezcumle 3661 sayılı Kanunun 7244 sayılı Kanunla değişik maddesine göre Tuğgeneral ve Tuğamirallerin dereceleri 2 ve maaş tutarları 1750 iken 262 sayılı Kanunla dereceleri bire ve aylık tutarları iki bine yükseltilmiştir.

Albayların dereceleri üç ve maaş tutarları 150 iken dereceleri ikiye ve maaş tutarları 1750 liraya yükseltilmiştir. Yarbaylar ile daha aşağıdaki subay ve askerî memurların dereceleriyle maaş tutarları keza değişmiş bulunmaktadır.

6725 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin C fıkrasında jet uçuş hizmetlerini ihtiva eden subay, astsubay, askerî memur ve sivil personele fiilen vazife gördükleri muddetçe aylık veya ücretleri tutarının % 40 ı nispetinde aylık tazminat verilir denildiğine göre fiilen vazife gördükleri surece almakta oldukları maaş ve ücret tutarları üzerinden uçuş tazminatı ödenmesi gerekir.

Örneğin : Bir Albay 3662 sayılı Kanunun 7244 sayılı Kanunla değişik hükmüne göre 1500 lira maaş alırken 262 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra 1750 lira üzerinden maaş almağa başlamıştır. Bu Albayı 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine tabi tutmak suretiyle fiilen almakta olduğu maaş nisfı üzerinden uçuş tazminatı ödemek 6725 ve 262 sayılı Kanun hükümlerine aykırı düşer. Bir kimseye tabi olmadığı kanun hükümlerinin uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Yukarıda işaret edildiği üzere 262 sayılı Kanun 3661 sayılı Kanundaki 13 üncü dereceyi kaldırmış, subay ve askerî memurların maaş ve ücretlerini 12 derece üzerinden tanzim etmiştir.

1 Mart 1961 tarihinden sonra jet uçuş hizmetlerini ihtiva eden 12 nci dereceye ve maaş tutarı 400 lira olan bir vazifeye tayin edilen askerî memurlara % 40 nispetinde ödenecek uçuş tazminatının ne şekilde hesap edileceğini, ekseriyet görüşü kabul edildiği takdirde tayin ve tespit etmek de mümkün bulunmamaktadır. Zira 3661 sayılı Kanunda ilk defa vazifeye alınacak askerî memurların maaş tutarları 350 lira olan 13 üncü dereceye tayin edilmesi öngörülmüştür. 262 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra göreve tayin edilecekler ise maaş tutarı 400 lira olan 12 nci dereceye tayin edileceklerdir. Böyle bir askerî memur fiilen vazife gördüğü surece 400 lira üzerinden maaş alacak ve fakat uçuş tazminatının hesaplanmasında bu miktar bir tarafta bırakılarak 262 sayılı Kanunla birgünâ ilgisi bulunmayan 7244 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi gozonunde tutulacaktır. Bu durumun ızahı mümkün bulunmamakta ve sözü edilen askerî personele hiç bir zaman uygulanmamış bir kanun maddesi geriye gidilmek suretiyle tatbik olunacaktır.

7) 144 sayılı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanununun 10 üncü maddesinde (Bu kanunla verilen tazminatlar 7244 sayılı Kanunun 3 ve 4 üncü maddeleriyle 24/2/1961 tarih ve 263 sayılı Kanunun aynı mad-

delere mütedair hükümleri uygulanmaz) denilmek suretiyle sözü edilen kanunların tahditleri dışında bırakılmış bulunmaktadır. Ancak 6725 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin C fıkrası yürürlükten kaldırılmadığından bu fıkra göre uçuş tazminatı alanların 10 uncu maddenin getirdiği hükümlerden faydalanamayacağı ve eskiden olduğu gibi maaşlarının nısfı üzerinden % 40 nispetinde tazminat almaları gerektiği ileri sürülmektedir. Gerçekten 144 sayılı Kanun 6724 sayılı Kanunu ilga ettiği halde 1 inci maddenin C fıkrası hariç bırakılmıştır. Mer'iyette kalan bu C fıkrasındaki hüküm hangi maaş ve ücret üzerinden uçuş tazminatı ödeneceğini değil yüzde nispetini göstermektedir. Binaenaleyh yürürlükte bırakılan bu hükümden istidlal 7244 ve 263 sayılı Kanunların tahdidi hükümlerinin uygulanması gerektiğini savunmaya imkân görülmemektedir.

Esasında 144 sayılı Kanun Askerî Barem Kanununu değiştiren veya yürürlükten kaldıran bir kanun olmayıp uçuş hizmetlerinden dolayı verilecek tazminatın hesaplanma şeklini tespit eden, diğer bir deyişle evvelce maaşların yüzdesi üzerinden verilen tazminatın «C fıkrasında yazılı olanlar hariç» uçuculuk müddetine göre tazminatın hesaplanmasını tanzim eden bir kanundur.

Bu itibarla 6724 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin C fıkrasındaki personele maaş ve ücretlerinin % 40'ı nispetinde verilecek tazminatın 262 sayılı Kanun hükümlerine göre fiilen almakta bulundukları maaş ve ücret tutarları üzerinden ödenmesi icap eder.

Kanun koyucu 6725 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin C fıkrasında yazılı jet uçuş hizmetlerini ihtiva eden vazifeliye verilen tazminatın nispetini eski şekliyle muhafaza etmiştir.

Verilecek uçuş tazminatları ister 144 sayılı Kanuna göre isterse yürürlükte bırakılan 6725 sayılı Kanunun 1 C fıkrasına göre hesap edilsin esas alınacak maaş miktarı ihtilâf çıkışı sırasında yürürlükte bulunan 262 sayılı Kanunun tespit ettiği miktarların esas alınması gerektir.

Bu sebeple içtihadın birleştirilmesi konusunda, uçuş tazminatı nispetini tespit eden hükümlerle derece, maaş ve ücret tutarlarını tanzim eden hükümleri birbirine karıştırmamak lâzımdır.

8) Çeşitli teadul ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkındaki 7244 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesine dair olan 263 sayılı Kanunla maaş ve ücretlere yapılan % 35 zamlar içtihatları birleştirme konusu ile ilgili bulunmadığı gibi bu hususta davacıların sebkemiş dilek ve istekleri de olmadığı Danıştay 5 nci ve 8 inci Daire kararlarının incelenmesinden anlaşılmaktadır. Bu se-

beple 263 sayılı Kanun hükümlerinin burada münakaşasının yapılması ve içtihatları birleştirme konusu içine sokulması yerinde değildir.

9) İchtihadın birleştirilmesi hangi yönde olması gerektiğinin tespitinde 262 sayılı Kanunun bu güne kadarki uygulama şeklinin bulunmasında fayda mülâhaza edilmektedir.

262 sayılı Kanun 1 Mart 1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten 22/2/1965 tarihine kadar uçuş tazminatları 262 sayılı Kanunla kabul edilen aylık tutarları üzerinden ödenmiştir.

Sayıştayca vize edilmeyeceği anlaşılmaması üzerine uçuş tazminatları tam maaş üzerinden tediye edilmediğinden ihtilâf çıkmıştır. 1059 sayılı Muhasebeî Umumiye Kanununun 76 ncı maddesinde (Tertibme mutabakat Kavenin ve Nizamata ve Taahhüdata Muvafakat Görülmemek dolayısıyla Divanca itihaz olunan evrak hakkında vekil tarafından mesuliyet deruhtesini mutazammın vukubulacak muracaat üzerine keyfiyet Divanca yeniden tetkik edilir. Divan imtinada ısrar eylediği ve İcra Vekilleri Heyetince keyfiyet tespit olunarak vekilin noktanaazarına ıstiraki mutazammın karar ittihaz ve divana tevdi olunduğu takdirde kaydı ihtiyatla vize muamelesi icra olunur.

Divanı Muhasebatın bu yolda kaydı ihtiyatla vize ettiği evrak ile diğer muamelât ve yolsuzluklar hakkında üç ayda bir takdim edeceği raporla Büyük Millet Meclisine malûmat verir.)

Hukmüne uyularak iş ve işlem yapılmış ve Büyük Millet Meclisinden de aksine bir görüş ve düşünüş zuhur etmemiştir. Bu suretle 1 Mart 1961 den 22 Şubat 1965 tarihine kadar dört seneye yakın bir süre içinde uçuş tazminatları 262 sayılı Kanunun getirdiği maaş ve ücret tutarları üzerinden hesaplanmış ve tediye olunmuştur.

Öte yandan Danıştay Sekizinci Dairesinin baktığı ve çözümlediği davalarda 262 sayılı Kanundaki maaş ve ücret tutarları üzerinden uçuş tazminatı ödenmesi karar altına alınmıştır.

Danıştay Beşinci Dairesince çözümlenen bu kabil davalarda ise hüküm aksine tecelli etmiş ve uçuş tazminatlarının maaşların nısfı üzerinden ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Yüksek İdare Mahkemesi idarenin her türlü eylem ve işlemini denetim altında tutarken kanunların uygulanmasında kişilerin hak ve menfaatlerinin eşit olarak gözetilmesi ve kararlarıyla idareye bunu telkin etmesi ve ışık tutması gerekmektedir.

Yukarıda maruz sebeplerle içtihadın Danıştay Sekizinci Dairesinin 16/3/1964 tarih ve Esas 1963/12169, Karar 1964/2061 sayılı kararı dairesinde birleştirilmesi icabettiği görüşüyle çoğunluk kararına karşıyız.

GENELGE

Ticaret Bakanlığından :

İhracat İşlerine Dair Sirküler İhracat : (68/10)

8 Mayıs 1967 tarihli ve 12592 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olan 6/8065 sayılı Kararnamenin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanarak aramızda İki Taraflı Ticaret ve Ödeme Anlaşması bulunan memleketlere bu Anlaşmama istinaden ve 1968/69 devresi için blâhare yayımlanacak Protokollere ekli listelerdeki kontenjanlara mahsup edilmek kaydıyla ihracat rejimi esasları dairesinde, aşağıdaki listede isimleri yazılı maddelerin her memleket sütununda kayıtlı miktar veya kıymetler dahilinde o memlekete satışına müsaade edilmiştir.

Memleket	Pamuk (Ton)	Tiftik (Ton)	Keçi kılı (Ton)	Krom cevheri (Ton)	Kepek (Ton)	Bağırsak (Ton)
Bulgaristan	660	25	20	5 000	100	\$ 10 000
Çekoslovakya	1.320	50	50	15.000	2.500	\$ 50.000
Doğu Almanya	1.160	50	65	12.500	500	—
İsrail	1.000	25	15	5.000	1.000	—
Macaristan	2 000	100	—	12.500	1.250	10
Sovyetler Birliği	830	190	—	—	—	—
Polonya	1.665	60	\$ 8 000	2 500	1.000	—
Romanya	900	30	—	2.500	—	—
Yugoslavya	1.000	50	50	6.250	—	—

İLANLAR

Kırıkkale Asliye Hukuk Hâkimliğinden :

1967/390-4856

Kırıkkale'nin Hacıbalı Koyundan Güldem Gümüş tarafından aynı koyden olup adresi meçhul olan davalı kocası Mustafa Gümüş aleyhine açılan boşanma davasının yargılaması sonunda, tarafların boşanmalarına,

davalının bir sene evlenmekten memnuiyetine, harç alınmasına yer olmadığına, 8200 kuruş yargılama giderinin davalıdan alınıp davacıya verilmesine, Yayıtlay yolu açık olmak üzere 14/5/1968 tarihinde karar verildiğinden ilâm yerine kaim olmak üzere karar hülasası ilânen tebliğ olunur.